

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Conversio Magni Avgvstini, Postea Hypponensis Antistitis Maximi

Werner, Ignaz

Lincii, M DC XCII.

§. III. Gravitas Peccati mortales ex vilitate, brevitate, & amaritudine, quam peccanti infert, conscientia deducitur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70025](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70025)

(a) Denique parce animæ meæ, parce malis meis, parce peccatis meis, parce criminibus meis. Visita me infirmum, cura me ægrum, sana me lanquentem, & suscita me mortuum. Da mihi Domine cor, quod te timeat; mentem, quæ te diligat; sensum, qui te intelligat; aures, quæ te audiant; oculos, qui te videant. Misere mei Deus, misere mei, & respice me de sede sancta Majestatis tuæ, & tenebras cordis mei radio splendoris tui illumina. Da mihi Domine discretionem discernendi inter bonum, & malum, & concede, ut sensum habeam pervigilem. Peto à te Domine remissionem omnium peccatorum meorum à quo, & per quem mihi fiat propitiatio in tempore necessitatis, & angustiae meæ.

§. III.

Gravitas Peccati mortalis ex vilitate, brevitate, & amaritudine, quam peccanti infert, conscientia deducitur.

CAve amplius peccare, ne deterius tibi quid contingat, cave peccare, si vel ad momentum sapias, ô peccator! quia de momento agitur, dum

(a) Cap. 40, Medit.

dum peccas, sed æternitatis: Momentaneum enim quod delectat, infelix id ipsum punctum est, quod in cruciatibus interminabilem extendetur æternitatem; ô æternitas! ô momentum! ergo ne momentum tanto æstimari pretio dignum est, ut vel pro momento dignum putes perire in æternum, ô insane mercator desine peccator momento vendere æternitatem; an non enim ingens sit insania propter peccaminosæ voluptatis inania, tranquillæ mentis gaudia, æterna cœli præmia negligenter quis neget hoc esse, ne vel ad momentum perire: momentaneum hoc despice, quod non nisi ludit amantes, & dum tenetur sui ipsius proditor turpissimè evanescit, atque ut sui reliquat memoriam in fine mordet ut colubæ morsu immedicabili; qui vitam hanc mortalem commutet morte immortalis: O fallax momentum, in quo sic luditur æternitati: cave, si tuis est lusisse æternitati, ne dura nimis irrevocabili damno te quoque deludat æternitas. O serporem gravem etiam inter rosas, sed nondum aculeis exarmatas, quæ concupiscentem violentant, tangentem sauciant, amantem enecant: quid enim durius deferre secum carnem furem, & sensum amentem, intus alere vermem

rodentem

(a)

rodentem, foris sentire timorem sævientem, certè Fenellæ pomis peccati gaudia crede simillima, quæ necdum gustata, solùm desiderata, tactu cor sagittant, & vitam adimunt immortalem! ô infelix Esau quisquis lenticulâ tam modicâ vendis primatum Filiorum DEI! Cave si videtur dulcis dies ficta hæc peccatorum quies, fuge anguem, cor ne crede, nam brevitās amaricat: Finis te intoxicat, gustabis modicum mellis, sed morte solves, & utinam non æterna! miser Jonathas, quod vix extremum virgulæ concessit gaudij. Verùm ut Brevitas amaricat hæc mundi obsonia, sic vilitas moveat nauseam super cibo hoc vilissimo: solent quandoque incantatores arte stygia spurcissima pecorum stercora, ut suavissima suis circensibus proponere edulia, sed ut ludunt oculos, sic sauciant animum: meliùs de peccatorum illecebris hoc dixerimus cum Apostolo, qui non vanè terrena hæc omnia reputavit ut stercora, quando amatores suos computrescere faciunt, ut pecora in stercore suo, & hoc est, quod sapientissimus quondam lugebat Vates Isaias de ijs loquens, qui relictâ Dei gratiâ, statuque innocentia, ac cæteris spiritualibus donis ad abominabiles peccatorum sordes revertebantur: qui ait, (a) nutritic-

(a) Isaiæ 33. 1. Mach. 2.

triebantur in croceis amplexati sunt stercora
 hoc est, quod Matathias repletus Spiritu Dei,
 os adhortabatur commilitones, (a) à verbis
 ri peccatoris ne timueritis, quia gloria ejus
 cus, & vermis) hoc est; quod principum pa
 entissimus peccatori in superbia sua vanis glo
 anti vaticinatus est: si ascenderit usque
 coelum superbia ejus; quasi sterquilinum
 sine perdetur, quia in morte sua, cum ad to
 menta ducetur, (b) stercoribus vitiorum pleni
 à malignis spiritibus conculcabitur.) Sed qu
 mirum pecorum excrementis peccatum com
 parari, cum peccatorem adeò coram divinis
 culis reddat despectabilem, ut comparetur
 mentis insipientibus, illisque similis efficiatur
 nec tantum jumentis insipientibus similem pec
 catorem reddit peccatum, sed etiam ipsis be
 tis Deo abominabilibus in conspectu divini
 Majestatis coæquatur peccator, nam postquam
 (c) omne quod reptat super terram sibi abomi
 nabile rejecisset Divinus oculus; de homine
 peccatore sic loquitur; (d) Facies autem homi
 nis quasi reptile, quia conglutinatus est in terra
 in terrenis, id est: & carnalibus sordibus ventu
 eorum.) Lamentare nunc Propheta, (e)

(a) Job, 18. (b) S. Greg. super hunc locum. (c) Levit. 11.
 (d) Habac. 1. psal. 43. Gloss, super hunc loc. (e) Isa. 57.

mentare te vel inter amplissimas Jerosolyman-
 rum plateas, in illo orbis Emporyo pecorum
 solitudinem, & viduum homine exilium repe-
 risse: (a) Veni & non erat Vir sive homo: o-
 mnes enim viri, & hominis imaginem relin-
 quentes, bestiarum, & serpentium sumpsere
 imagines: Unde ad Herodem propter malitiam
 dicitur ite, & dicite Vulpi illi, & ad Phariseos
 genimina viperarum, & ad libidinosos equi in-
 sanientes in feminas facti sunt: & de voluptuo-
 sis nolite margaritas vestras mittere ante por-
 cos, & de impudentibus, neque Sanctum detis
 canibus: (b) Imò ut discas morem esse scriptu-
 ræ, quòd vitijs studentes, & virtutum studium
 negligentes hominum nomine vocare nec di-
 gnetur: non permanebit ait spiritus meus in
 hominibus istis, eò, quòd carnes sint; vides quo-
 modo ob malitiam carnes eos vocat, & non
 homines; (c) similiter è toto peccatrice hu-
 mano genere Noëmi tempore, unus Noë justus
 homo reputatur: hic enim solus homo; cæ-
 teri autem non homines; sed humanam geren-
 tes formam, & ex hominibus in bestias mutati,
 malitia voluptatis generositatem naturæ ami-
 serunt: cùm enim in peccatum declinant ho-
 mines

(a) Hieron. super Isaia e. 50. (b) Chrysoft. homil. 23. super
 Genes. 6. (c) Chrysoft. loc. cit.

mines, fervi fiunt irrationalium affectionum
 divina igitur scriptura imponit illis nomina
 stiarum.) Non miremur modo geminatam
 cem homo in scriptura, cum per Prophetas
 (a) populum peccatricem exhortatur Deus
 (b) Omnes quidem homines nati sunt homi-
 nes; sed non omnes homines, homines sumus
 sicut in Levitico scriptum est: homo homo
 liorum Israël, & advenarum, quia positi sunt
 nobis, estote ergo homines homines, quia
 omnes homines sunt homines; ostendamus
 scripturis quomodo quidam homines non sunt
 homines, Homo in honore positus non inter
 lexit comparatus est jumentis insipientibus:
 non est homo homo, sed est homo jumentum
 & iterum generatio viperarum, quis ostendit
 vobis fugere à ventura ira: talis non est homo
 homo; sed serpens homo; & qui in famina
 infanientes facti sunt, unusquisque super
 rem proximi sui hinniebat; & iste non est ho-
 mo homo, sed homo equus; (c) bene dixerunt
 sanè ille, qui dixit, puto equos esse homines peccatores,
 & equites daemones,] David Rex
 miniscens iniquitatum suarum canem mortuum
 um & fatentem se reputavit, (d) quem per-

(a) Ezech. 14. (b) Origen. homil. 3. in Ezech. (c) S. Hieron. in Psal. 32. (d) 1. Reg. 24.

queris ait ad Saulem Rex Israël, quem persequeris canem mortuum persequeris: & benè, quid enim peccator in conspectu DEI, nisi (a) tanquam canis reversus ad vomitum suum, & sus lota in volutabro luti. Ipsa incarnata divina Veritas peccatores foetentibus hircis comparavit: statuet, ait de die illa plena horroris, & iudicij loquens (b) statuet hædos à sinistris. (c) Hædus enim animal est olidum, pedulcum, hispidum, foetor peccantis est in consuetudine, petulantia in instabilitate, asperitas in vermibus corrosione. O misera conditio peccatoris! qui de imagine Dei transit in formam Dæmoniorum de filio in socium porcorum, de creatura rationali in abominationem hædorum, o monstrum peccatum, quod tam abominabilem metamorphosin exerces in animam ad similitudinem divinæ puichritudinis conditam. (d) Quis enim monstruosum non asserat, si homo esset, qui caput haberet hominis, sed membrum aliud quod leonis, aliud asini, aliud porci, aliud canis, aliud ursi: (e) Sic evenit teste Boëtio, ut quem virtute desertâ diversis vitijs transformatum videas, cum in divinam conditionem transire non possit, vertitur in belluam, & leo quidem

K efficiatur

(a) 2. Petri 2. (b) Matth. 25. (c) Cyrill. de filio prodigo
(d) S. Antonin. p. 4. tit. 14. c. 6. II. 4. (e) Boët. in Philos.

efficiatur per superbiam, porcus per luxuriam
 ursus per gulam, & vulpes per dolositatem
 scilicet bestia adeo fera sunt peccata mortalia
 quæ animam adeo vastant & laniant, ut peccato-
 rem esse hominem æstimare non possit
 (a) quare non malè peccatrix anima per Pro-
 phetam dicitur (b) cubile draconum, & pascua
 struthionum, in quo occurrunt dæmonia, onocrotalus
 centaurus & pilosus, & clamabit alter ad alterum,
 ibi cubavit lamia, & invenit sibi requiem
 ibi habuit foveam ericius, & enutrivit catulos
 & circumfodit, & fodit in umbra ejus, visigitur
 (c) ô peccator cor tuum tam sædarum non
 esse cubile ferarum contere cor tuum, in quo
 erat draconis cubile, ut non inveniatur, ubi possit
 habitare; contere draconis carnes, carnes enim
 peccata nostra sunt, sicut enim sancti sunt corpus
 Christi, & membra, ita peccatores, qui peccatum
 non deserunt, sed peccato inhærent, corpus
 draconis, & membra sunt. Postquam serpens
 infernalis effecerat primum hominem
 peccatorem, audiit sibi à Deo injungi (d) terram
 comedes: homo verò peccator eodem
 loco terra, & pulvis nominatur; (e) quid mirum
 si membra ergò infernalis serpentis efficiantur

(a) S. Anton. de Pad. serm. 2. Domini. quadr. (b) Isaie 34.
 (c) S. Ambros. in Psal. 37. (d) Gen. 3. (e) S. Aug. tom. 3. in
 agon, Christ. c. 1.

antur peccatores, quando ejusdem esca, & ci-
 bus destinantur. Justa vindice irâ Dei: dictum
 enim est peccatori, terra es, & in terram ibis,
 datus ergo est in cibum diabolo peccator, non
 sumus ergo terra, si nolumus manducari à ser-
 pente, sicut enim quod manducamus in no-
 strum corpus convertimus, sic malis mori-
 bus similis quisque efficietur, ut sit, quod ille est,
 ut subjiciatur ei, sicut subjectum est corpus no-
 strum, & hoc est quod dicitur manducari à ser-
 pente. Neque hic sistit amaror, & afflictio,
 quam homini infert peccatis subdito peccatum,
 aliud adhuc restat malum, malorum sæpè do-
 lorosissimum creaturæ ad libertatem conditæ,
 & ratione præditæ; nimirum quod eam de li-
 bertate filiorum Dei, in servitutem præcipitet
 dæmoniorum, facit enim peccatum hominem
 abjectissimum, & vilissimum, maximæ enim
 vilitatis est conditio servilis, & tantò magis,
 quantò majoris conditionis est, qui efficitur
 servus; & vilioris, qui ejus efficitur dominus:
 (a) qui autem facit peccatum, servus est peccati:
 quid autem miserabilius? quàm servire pec-
 cato? aut quæ major vilitas, quàm peccati?
 Nimirum sub jugo dæmoniali servire vitij ex-

K 2

trema

(a) Boët. de consolatione.

trema servitus est, & quæ gravior sit servitus
 quàm culpæ? (a) Hæc sollicitat otiosos, affligit
 sanos, contristat lætos, inquietat placidos, exci-
 gitat mites, excitat dormientes: per hanc re-
 suinus sine accusatore, sine tortore cruciamur
 sine vinculis ad stringimur, sine venditore ven-
 dimur, unde & scriptura dicit peccatis vestris
 venditi estis, hæc ergo peccata nostra vincula
 sunt, quæ contra nos semper sunt; ut dixit pro-
 pheta, (b) vendiderunt nos, & dominantur nobis,
 his vinculis dominantibus servit omnis, qui
 auctoritatem puræ conscientiæ non habet, qui
 vel metu frangitur, vel delectatione irretitur
 vel cupiditatibus ducitur; servilis enim est om-
 nis passio. (c) O miserabilis servitus; omni fa-
 vior servitute; gravis quidem est captivitas cor-
 poralis, quæ jure libertatis amisso victorum do-
 minatui subditur, & serviunt tum quidem cor-
 pora; sed nequaquam capitur fidelis animæ li-
 bertas: testes mihi sunt 3. pueri inter flammam
 cantantes, testis Daniel in fame leonum Pro-
 phetæ prandio saturatus; testis Eleacer inter
 jura dominorum patrijs suis legibus liber; testis
 cum matre sua Martyres septem, Deo gratias
 inter nova mortis tormenta referentes; at vero
 quanto

(a) S. Ambros. in psal. 37. (b) Idem l. 2. de Jacob. c. 2.
 (c) S. Hilar. in Psal. 125.

quantò infelicioꝛ est peccati captivitas; si animam ceperit, per corpus latrocinatur, & grasatur: & animam, ac ipsum in communi facit famulari: speculum atrocis captivitatis hujus nobis Judas exhibet desperabundus: (a) Quem cùm miserum, & infelicem accepisset captivum, hæc peccati captivitas non tantùm ei non pepercit, sed sacrilegum, & proditorem fecit, deinde postquam perpetrâisset scelus, eum in theatrum judæorum produxit; & maleficum revelavit; nec sic quidem permisit; ut perciperet fructum pænitentia, sed ante pænitentiam perduxit ad laqueum: (b) subditi enim peccatis corda sua non habent, ut agere possint, quod velint; quia ea diabolus possidet; unde & de proditore dicitur, cùm jam diabolus misisset in cor ejus quotiescunque enim graviter delinquimus, cor nostrum non habemus, sed diabolus juxta illud Prophetæ, audi popule stulte, & qui non habes cor, & quid mirum, quod diabolus cor peccatoris possideat (c) cùm omnis, qui faciat peccatum ex diabolo sit, adeoque diabolus in corejus non intrat, tanquam ut alienum rapiat, sed ut suum possideat: O abominabilis servitus, ô sæva tyrannis; quæ sub dæmonis do-

K 3

minio

(a) S. Chrysoft. in Psal. 125. (b) S. Greg. in 1, 2, Reg. c. 1.

(c) S. Aug. in c. 12. Joan.

minio se sequaces reddit ejusdem subditos, & mancipia. Abjiciamus ergò peccata, & deponamus jugum hoc pessimum peccatorum, abjiciamus opera tenebrarum, neque quid commone habeamus cum principe tenebrarum harum, ut inter filios lucis reputati, in regione lucis habitatio nostra in sempiternum.

§. IV.

Affectus D. Augustini vilitatem, brevitatem, & amaritudinem, quam peccatrici conscientie infert peccatum detestantis.

(a) **E**Rravi, fateor, sicut ovis perdita, & incirculatus meus prolongatus est: atque projectus sum à facie Domini Dei mei, in hanc exilij cæcitatem. Ubi expulsus à Paradisi gaudijs, deploro quotidie mecum super miserias captivitatis meæ.

Heu miseria super miseriam! cum misera anima mea à te refugit, cum quo semper abundat, & gaudet, & sequitur mundum, cum quo semper eget, & dolet. Mundus clamat, deficio: tu Domine clamas, reficio; & miseria mea pravè magis sequitur deficientem, quàm reficientem.

(a) D. August. c. 8, Medit.